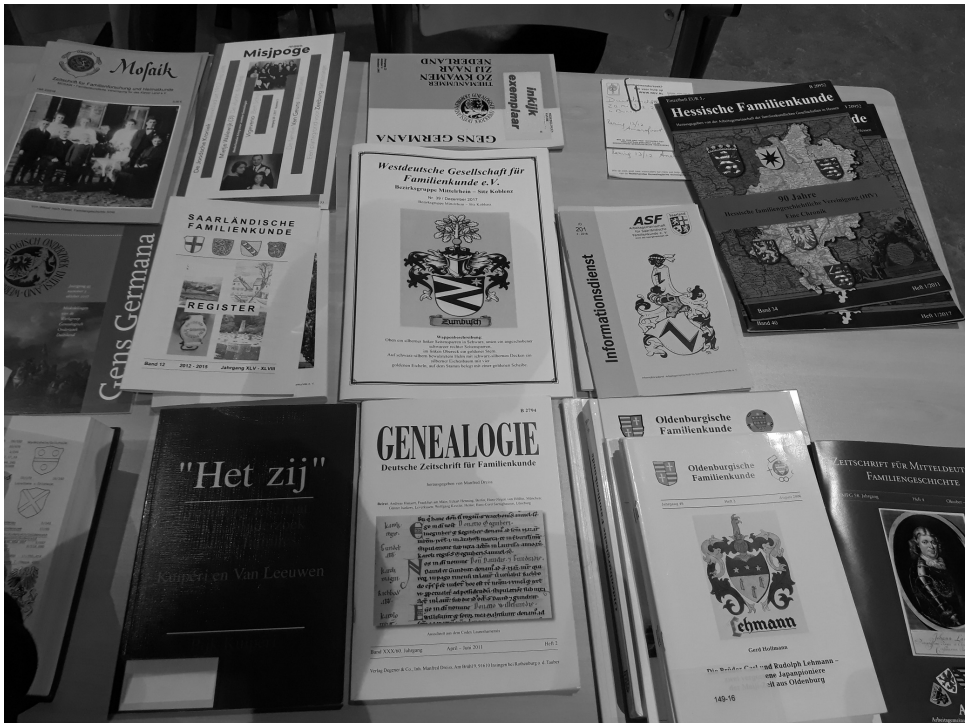

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter:	Peter Dijs, François Mauriacweg 3, 3731 CP De Bilt tel. 030-2201993 e-mail: voorzitter@amersfoortengv.nl
Secretaris	Henk van de Streek, Orkaden 8, 3825 ZA Amersfoort tel. 033-8795529 e-mail: secretaris@amersfoortengv.nl
Penningmeester:	Thijs van Veen, Poortersdreef 1, 3824 DL Amersfoort tel. 033-4726015 e-mail: penningmeester@amersfoortengv.nl
Lid:	Marcel van de Krol, Marterhoeve 20, 3831 TA Leusden tel. 033-4945110 e-mail: marcel@vandekrol.pro
Lid:	vacature

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde:	Thijs van Veen, voornoemd
Plaatsvervanger:	Peter Dijs, voornoemd

Lezingen en Activiteiten

Coördinator:	Marcel van de Krol, voornoemd
--------------	-------------------------------

Periodiek

Hoofdredacteur:	Thijs van Veen, voornoemd
Redactieadres:	redactie@amersfoortengv.nl
Eindredacteur:	Jelle Kaastra, Slotlaan 337, 3701 GJ Zeist tel. 030-6962934
Redacteurs:	Marcel van de Krol, voornoemd Lex van der Linden, Husselmansgoed 58, 3863 BX Nijkerk tel. 06-10873298 Freja Schuitemaker-Frankefort, Zaagmolenhof 13, 3833 KT Leusden tel. 033-4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl

PR-ondersteuning	Freja Schuitemaker-Frankefort, voornoemd Annette van der Linden – Boonstra, Husselmansgoed 58, 3863 BX Nijkerk tel. 06-13042407
-------------------------	---

Webredacteur	Arie van Herk e-mail: webmaster@amersfoortengv.nl
---------------------	---

Website	https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/amersfoort-en-omstreken/
Twitter	www.twitter.com/NGV_AFT
Facebook	NGV afdeling Amersfoort en omstreken

*Omslag: de boekentafel tijdens de lezing door Jos Kaldenbach. Foto: Lex van der Linden.
Zie ook het verslag op pag. 30.*

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 450.

Jaargang 27

april 2018

nummer 2

Van de redactie

In dit nummer vindt u de aankondiging van de lezing in mei, de verslagen van de laatste vier lezingen en maar liefst zeven bijdragen in de rubriek *stel je voor*. Bijzonder leuk is het om te lezen hoe verschillend deze mensen met genealogie zijn begonnen.

Ina Budde – Korver heeft veel informatie vergaard over haar voorvader Jan van Hattem die majoor van de Utrechtse nachtwacht was. Bert Tobé heeft een programma gemaakt voor het weergeven van bidprentjes en zoekt medewerking om dit programma te testen. Willem van Maren bespreekt een boek over ridder Jan van Brederode. Willem wijst ons ook op een cursus stamboomonderzoek in oktober 2018 in Veenendaal, en op een onvoorstelbaar omvangrijke collectie aantekeningen in het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht in Wijk bij Duurstede.

Naar het zich laat aanzien zal ons volgende nummer, in september a.s., iets dunner zijn. Tenzij u hiervan gebruik wilt maken om uw bijdrage te publiceren... Wij zien uw artikel graag tegemoet. U kunt het sturen naar redactie@amersfoortengv.nl. De redactie wenst u veel leesplezier.

Thijs van Veen, hoofdredacteur

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari, april en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 augustus 2018 inleveren

Voor nadere instructies zie https://ontdekjouwverhaal.nl/wp-content/uploads/securepdfs/2018/04/AFT_instructie_auteurs.pdf

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 10,- per jaar. Hiervoor krijgt men een factuur van de (landelijke) NGV.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Trepico, Nijkerk

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling en van de HCC! werkgroep Amersfoort vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

**het Kerkelijk Centrum De Brug,
Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort**

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is 's middags open vanaf 13.30 uur en 's avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-medewerkers van onze afdeling verzorgen een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium nader ingevuld kunnen worden, verdient het ook aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Donderdag 17 mei 2018	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	PRO-GEN	
Inleider	De makers van PRO-GEN	

PRO-GEN is een genealogieprogramma met ruim 25 jaar historie en vele duizenden trouwe gebruikers. Sterke punten van PRO-GEN zijn o.a. de eenvoud van het invoeren via een relatieschema en de complete uitvoer, variërend van eenvoudige lijsten, prachtige cirkelvormige kwartierstaten, volledig geïndexeerde tekstuitvoeren tot en met het aanmaken van pagina's voor uw website.

Voor veel gebruikers is ook de aanpasbaarheid van het programma belangrijk. Op eenvoudige wijze kan men allerlei zaken toevoegen of aanpassen zoals bijvoorbeeld selectievoorwaarden of zelfs de database-indeling. Ook kan men de tekstuitvoer op veel punten naar eigen wensen aanpassen. Vandaar ons motto "Genealogie à la Carte".

Tijdens de lezing zullen vele van deze zaken aan de orde komen. Ook is er uiteraard tijd om op uw vragen in te gaan.

Bezoek ook onze website www.pro-gen.nl en download de demo-versie van het programma op uw PC, zodat u een indruk krijgt van de mogelijkheden van PRO-GEN.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.30 uur.

HCC!genealogie, werkgroep Veenendaal – Elke vierde maandag van de maand in de Christelijke Scholengemeenschap, Sportlaan 11-13, 3905 AD in Veenendaal. Aanvang: 20.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw voorzitter

door Peter Dijs

Beste medeleden,

Ruim 15 jaar geleden schreef toenmalig voorzitter H.J. Trap van de NGV een bijdrage in Gens Nostra onder de titel *De NGV is van ons allemaal*¹. De insteek was dat de leden een vereniging gezamenlijk besturen en uitmaken wat er moet gebeuren. Hij constateerde toen al dat het meedoen als vrijwilliger de NGV wel goed afging. Maar dat het, als het gaat om vrijwilligers in eigen gederen te vinden voor een bestuursfunctie, vaak een ander verhaal was. Het vinden van vrijwilligers voor een afdelingsbestuur ging destijds ook al moeizaam.

Anno 2018, dus 15 jaar verder, is dit beeld nauwelijks veranderd. Momenteel zit de NGV zelfs met twee onbemenste afdelingen (Den Helder en Apeldoorn) qua bestuur. Ik wil er meteen aan toevoegen dat we onze handen kunnen dichtknijpen dat we in Amersfoort en omstreken een enthousiast bestuursteam hebben dat nog steeds in staat is de bijeenkomsten en activiteiten te ontplooiën en een redactie kans ziet om met jullie hulp, input en bijdragen ons verenigingsblad te vullen.

Overigens is de NGV niet de enige organisatie die te maken heeft met deze problematiek: het 110 jaar bestaande Oranje-

comité in mijn woonplaats De Bilt luidde deze week de noodklok. Vanwege het stoppen van bestuursleden is dat bestuur gereduceerd tot 3 mensen. Indien dat bestuur niet wordt aangevuld loopt men de kans dat het voortbestaan en daarmee de organisatie van het jaarlijkse Koningsfeest daar in gevaar komt.

In de afgelopen 15 jaar is er natuurlijk ook op ons terrein, de genealogie, veel veranderd. Neem alleen de digitale beschikbaarheid van bronnen op internet, waar commerciële partijen allerlei soortgelijke diensten aanbieden met bijbehorende prijskaartjes. Denk aan de hoeveelheid genealogieprogramma's die worden aangeboden. De opslag van je gegevens op internet of deze extern opslaan *in de cloud*. De individualisering. En ga zo maar door.

Het hoofdbestuur van de NGV is daarom actief doende om de organisatie in te richten om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op de toekomstige ontwikkelingen in genealogieland. Daarvoor zijn helpende handjes nodig om onze vrijwilligersorganisatie te versterken. Recent liet onze voorzitter Peter de Bruin ons weten waaraan momenteel grote behoefte is en hij zet alle zeilen bij om de verenigingsactiviteiten optimaal te continu-

¹ Gens Nostra april/mei 2003, bladzijde 26

eren.

Graag breng ik daarom jullie als lid van onze afdeling de openstaande vacatures op <https://ontdekjouwverhaal.nl/over-ngv/vacatures-en-vrijwilligers/> nog eens extra onder de aandacht. Bovendien kent onze afdeling nog een vacature van afdelingsbestuurslid. Met de vraag om je aan te melden als er iets voor je bijzit. Zo zijn ook vrijwilligers nodig die in een tijd die je zelf kiest kunnen helpen met het digitaliseren van huis uit. Gemakkelijker kan het niet gemaakt worden toch?

Tenslotte nog even over de ontwikkeling van ons ledenbestand: we mogen weliswaar regelmatig nieuwe leden begroeten, maar

dat kan en moet beter. Graag zie ik jullie reacties en input hoe we nog meer mensen kunnen interesseren voor het lidmaatschap van de NGV. Omdat er sprake is van een steeds toenemende belangstelling voor genealogie moet dat toch mogelijk zijn? Daarmee kunnen we onze verenigingsactiviteiten en de informatie en diensten die we kunnen bieden in stand houden en zelfs verbeteren.

Graag zie ik de reacties op mijn e-mailadres tegemoet.

Jullie voorzitter,

Peter Dijs

E-mail aan: voorzitter@amersfoorteo.ngv.nl

Ledenbestand

Aan het eind van het jaar zijn er altijd veel mutaties in de ledenlijst. Gelukkig mogen we tegenover een groot aantal opzeggingen ook een flink aantal nieuwe leden welkom heten. Onze afdeling telt daardoor op 31 december 2017 306 leden en 17 administratieve inschrijvingen, totaal 18 minder dan een jaar geleden.

Nieuwe leden:

Dhr. J.J. Delen, Hoevelaken
Dhr. J.H. Halsema, Leusden
Dhr. C.S. Smits, Amersfoort
Dhr. A.R. Vermeer, Oisterwijk
Dhr. L. Hartman, Maarheeze
Dhr. J. Wittenberg, Amersfoort
Dhr. N. van Kesteren, Amersfoort
Dhr. N.A. Los, Amersfoort
Mw. C.J. Kallenbach, Amersfoort
Mw. J. Vinke-Makaske, Vierhouten
Dhr. W.A.M. de Vos, Zeist

Opzegging:

Dhr. en Mw. E.A. Lange, Driebergen
Dhr. H. Spoelstra, Naarden

Mw. B.C. Steensma, Rhenen
Mw. A.A.J. Bouwer, Baarn
Dhr. W.M. Neurdenburg, Soest
Dhr. D.L. Noordhof, Amersfoort
Mw. H.S.H. Koning-van Dalen, Amersfoort
Dhr. D. Timmers, Duitsland
Mw. W.F.L.J. Philipsen, Amersfoort
Mw. I.M.A.E. Ockeloën, Veenendaal
Dhr. J.P.M. Modderman, Amersfoort
Dhr. J.W.G. Zeegers, Amersfoort
Dhr. J. Scholte, Ede
Dhr. G.B.F. Jurg, Bennekom
Dhr. F. van der Lee, Apeldoorn
Dhr. C.J.W.M. Wiggerman, Leusden
Dhr. C. Roest, Woudenberg
Dhr. H.W. Homan Free, Hoevelaken
Dhr. A.H. van der Velde, Lunteren
Dhr. A.G. Anderson, Leusden

Overleden:

Dhr. E.L. Steinmeier, Putten
Dhr. P. Bangma, Amersfoort
Dhr. F. Burger, Amersfoort

Stel je voor

Mijn naam is **Anne Rende Vermeer** (★ 1951), ik woon al 35 jaar in Oisterwijk en was als taalwetenschapper werkzaam aan de Universiteit van Tilburg. Sinds mijn pensionering onderzoek en beschrijf ik in korte verhalen het leven van een voorouder, in zijn historische, regionale, sociale en economische context, voorzien van allerlei afbeeldingen (foto's, aktes, huis, kaarten, etc.). De stambomen van de Vermeers zijn al goed uitgezocht (zie <http://www.alweer-een-vermeer.nl>), dus ik kan mij toelagen op het verhaal: wat waren de omstandigheden waarin mijn oudvader Rende in 1795 lid werd van de Burgercommissie, wat was de functie daarvan, was hij patriot? En: aan welke kant stond zijn zoon Andries (1794–1866) eigenlijk te vechten in Waterloo? Of: wat dééd mijn overgrootvader Rende (1829–1903) eigenlijk als stads-werkbaas, wat waren zijn taken, wat verdiende hij, wat deed zijn vrouw, hoe zag het leven in Harderwijk er toen uit? En: hoe kon diens zoon Andries, komend van de armen-school in Harderwijk, zo rond 1870 eigenlijk onderwijzer worden? Ik bied op dit moment ook wat onderzoeksondersteuning aan Rendert Vermeer, die met een vuistdik boek over de Harderwijker Vermeers bezig is (zie <https://erpeve.blogspot.nl/>).

Wij zijn **Han Delen** (leraar basis-onderwijs, gepensioneerd) en **Els Delen-Hoefkens** (kleuterleidster, gepensioneerd)

Han: de aanleiding om met genealogie te beginnen was een burn-out, waardoor ik tijd had om iets meer aan de weet te komen over mijn familiegeschiedenis; mijn moeder was de enige die ik daarover nog kon bevragen.

Els: mijn zus was reeds begonnen met jaargang 27

Twee bijzondere vondsten afgelopen jaar (bij nazaten van een familie waar mijn grootvader in huis gewoond heeft) zijn het militaire zakboekje inclusief koker van Andries de Waterloo-veteraan (zie foto), en een serie foto's met een 'verborgen camera' genomen in 1893 bij het ambtsjubileum van Rende de stads-werkbaas. Ik hoop ooit nog eens 'hard bewijs' te vinden dat Jannetje Everts (★ ±1648, voorouder van de Elspeter Vermeers) en Luijtjen Everts (★ ±1650, voorouder van de Harderwijker Vermeers), die beiden in Harderwijk zijn getrouwd met de vermelding van *jongedochter van Meerfeld*, zussen zijn, want ik stam via mijn opa en oma Vermeer-Vermeer van beide takken af.

stamboomonderzoek naar de naam van onze moeder. Door ziekte en overlijden van haar man kwam dit stil te liggen. Daarna wilde zij het graag weer oppakken. Omdat het leuker is om er samen aan te werken ben ik er ook in geïnteresseerd geraakt.

Han: Ik onderzoek de namen Delen, Deelen, Dele, Delie, Delien (Amersfoort; omgeving Bergen op Zoom, richting België)

en Severijnen (Zevenbergen, Lage Zwaluwe).

Els: Kuijlenburg, Cuylenburg, Cuylenburgh, Cuijlenburg (Utrecht, Wilnis, Vinkeveen, Amsterdam).

Wij gebruiken GensDataPro. Een probleem is het lezen van de oude aktes in DTB-boeken en notariële akten. Ons doel is zo ver mogelijk terug in de tijd te komen en streven naar volledigheid wat betreft personen uit de stamboom; we denken dan vooral aan persoonlijke zaken en verhalen.

Mijn naam is **Liesbeth Fonteijn**, een trotse alleenstaande moeder van een reeds volwassen zoon. Mijn beroep is kapster-ondernemster in het plaatsje Baarn.

Een aanleiding om met genealogie te beginnen is er niet echt geweest. Ik vond het altijd een suffe bezigheid, dat zoeken en neuzen in die archieven . . . Totdat mijn zusje met een stamboom is begonnen en ze mij een waarschuwing gaf. “Als je er eenmaal mee begint dan raak je verslaafd zusje”. Het begon met de vraag “waar komt onze achternaam vandaan, in de mannelijke lijn”. Daarna de vrouwelijke lijn, want je

De grootste vondst tot nu toe?

Els: de mogelijkheid dat een van mijn voorvaderen soldaat was op een VOC-schip naar Ceylon.

Han: dat mijn opa geboren is met de naam Rothuizen, de naam van zijn moeder; en dat mijn overgrootvader stierf in Rosmalen (gesticht Coudewater), terwijl hij in Amersfoort woonachtig was (*naschrift redactie: zie pagina 65 in ons jubileumnummer van september 2016*).

bent tenslotte ontstaan uit twee families. Onderzoek wijst uit dat onze familienaam Fonteijn uit de omgeving van Barneveld komt. Via Amersfoort is deze verschoven naar Soest. Dat is het startpunt vanuit mijn grootouders van vaders kant. De vrouwelijke lijn, met de familienaam Abbel, komt echter uit de omgeving van Wageningen. Deze voert terug tot ‘s-Hertogenbosch, maar dan houdt het op bij de naam Stauber, komend uit Pruisen. En daarbij komt nog dat de grensgebieden in die tijd van Napoleon nogal wijzigden, waardoor het waar te zoeken en in welke archieven voor mij erg moeilijk is.

Mijn moeders familienaam Haex komt uit de omgeving van Weert, en daarvoor uit Bocholt. Daar is het archief deels verwoest door een brand, dus gegevens achterhalen wordt dan moeilijk. Haar moeders familienaam is Smeets, ook veel te vinden in de omgeving van Weert en heeft familiebanden met de drukkerij.

De zoektocht is begonnen met een abonnement bij My Heritage. Deze organisatie geeft een starter een mogelijkheid om de stamboom overzichtelijk in kaart te brengen. Daartegenover staat dat er veel fouten zijn, ontstaan door lukraak overnemen van elkaars gegevens waardoor je de juiste informatie alsnog moet zien te achterhalen. De

tijd was aangebroken voor een echte vereniging waar men serieuzer bezig is.

Reden om de onderzoeken, welke nu handmatig worden bijgehouden, in te voeren in een systeem dat de vereniging hanteert. En te kunnen zoeken op familienamen zoals Haex, Smeets, Fonteijn, Papenburg, Abbel, Muurling (omgeving Gouda), Hibma (omgeving Joure) en Van den Bor (omgeving Nijkerk). Een doel nastreven is tot hoever is het mogelijk terug te gaan in de tijd, en dan ook nog met eventuele verhalen erbij. Maar hoe verder de tijd terug, betekent oud-nederlands, doopboeken uitspitten,

Mijn naam is **Jacco Los**, ik heb een kantoorbaan bij een arbodienst. Ik ben altijd al geïnteresseerd in geschiedenis, scheumen² en verhalen. Ik hoopte in mijn puberteit dat mijn achternaam een exotische geschiedenis had uit een ver land. Bunschoten is niet heel erg exotisch kan ik je vertellen.

Daarnaast kreeg ik van mijn oma een foto van de opa van mijn vader in handen. Mijn opa was enig kind, maar zijn vader kwam uit een gezin van zeven. Mijn interesse was gewekt om dat uit te zoeken. Ik was toen 21.

De namen die ik onderzoek zijn: Los, Vos, Penterman, Van Eijden. Regio Eemvallei, Noord-Holland, Lichtenvoorde.

Ik heb twee problemen op dit moment:

1. Rond 1700 trouwde een voorouder Los met een Jannetje Pin/Poin, haar opa kwam als soldaat uit Frankrijk. Ook wel La Fleur genoemd. Helaas heb ik geen richtlijn bij welke compagnie hij gezeten heeft.

en naamschrijfwijzes die veranderen. Nu is het zoeken in de tijd waarin men nog geen achternamen hanteerde.

Een vondst is wel dat mijn zoon, met de familienaam Van den Bor, Johan van Oldebarnevelt in de familiereeks heeft staan. En dat mijn zusje met haar familienaam Papenburg, afkomstig uit omgeving Lichtenvoorde, waarschijnlijk Hendrikje Stoffels in haar familiereeks heeft staan. Dit onderzoek loopt nog.

En mijn zusje heeft gelijk, ik ben verlaafd geraakt.

2. Mijn overgrootvader Nicolaas Arnoldus Los begon een bloemisterij/tuinderij in het Soesterkwartier in Amersfoort op de grens waar vroeger de hofstede Punenburg en de boerderij de Knoesthof heeft gestaan. Nu blijkt dat zijn oma Aaltje Schreuder in haar jeugd bij haar opa en oma woonde, de familie Van Dijk, die zeer waarschijnlijk ook in die buurt heeft gewoond (aan de Soesterstraatweg), echter is het mij tot nu toe niet gelukt te achterhalen waar zij woonden.

Ik zou graag een boekje willen maken en toch nog achterhalen waar de naam Los vandaan komt.

De grootste vondst is een bijbel in handen te hebben gehad die van mijn betbet-overgrootmoeder is geweest. De bijbel met destijds zilveren scharen bleek in het bezit te zijn van een achterachternicht die ik 20 jaar geleden bezocht.

²Scheumen betekent: zoeken tussen spullen naar iets van je gading / ergens lopen kijken waar je eigenlijk niet hoort te komen / stiekem ergens rondneuzen. Redactie

Mijn naam is **Lex van der Linden**, bijna 65 jaar, getrouwd, twee zonen en twee schoondochters en inmiddels vier kleinkinderen en de vijfde op komst. Ik was tot afgelopen 18 januari werkzaam als data-analist bij PostNL waar ik in 1976 was begonnen als postbesteller. Tot 1 maart met verlof en daarna met vervroegd pensioen na bijna 42 jaar bij dezelfde werkgever met vele namen: PTT, PTT Post, TPG, TNT Post, PostNL.

In 1999 overleed mijn vader en vlak daarna bij familie in Kesteren komt het gesprek dan op de jeugd van mijn vader. Al gauw wordt er iemand bij geroepen die al een deel van mijn voorouders had verzameld in een groot bestand met veel families in Kesteren. Dan hoor en zie ik dat er nog andere familieleden zijn en dat het vooral voor de oorlog armoe troef was. Een tijd waar ik mijn vader nooit over heb gehoord, wilde hij dat gewoon vergeten of kon hij er simpelweg niet over praten, dat zal ik dus nooit weten. Wel was dit moment het begin van het genealogievirus, en zoals ik al vaak om me heen heb gehoord, eigenlijk dus te laat begonnen want ik kon hem niets meer vragen uit zijn jeugdijaren. Gelukkig kon ik nog wel aan mijn moeder over haar jeugd de nodige vragen stellen en vooral wie er op de oude foto's stonden.

Als ik dan een tijdje bezig ben blijkt dat mijn rechtstreekse voorvaders allemaal in Kesteren zijn geboren en er daar dus een geschiedenis van ruim 225 jaar ligt, ik heb dus nog genoeg te doen in Kesteren. Aan vaders kant heb ik dus Betuwse roots, mijn moeder is een Wijshake en haar voorouders komen uit Drenthe, Friesland en Noord-Overijssel,

ook gaat er nog een tak naar Duitsland, vermoedelijk Beieren. Ook die gebieden hebben dus mijn belangstelling.

Bij de NGV ben ik in 2004 terecht gekomen en heb al vrij snel hulp aangeboden want aan vrijwilligers is altijd gebrek. Bovendien zat ik zo dichtbij het vuur om meer te leren over genealogie en later familiegeschiedenis, van al deze vrijwilligers heb ik in de loop der jaren veel opgestoken, een goede investering dus dat lidmaatschap.

Nu sinds kort bij de afdeling Amersfoort in de redactie gestapt, iets geheel nieuws en ik hoop met enige regelmaat wat artikelen te kunnen schrijven voor het afdelingsblad. Natuurlijk hoopt de redactie dat u als lezer van dit blad ons volop voorziet van kopij, zodat we het drukker hebben met dat te beoordelen dan dat we zelf moeten gaan schrijven, een kleine hint dus ??

Mijn enige relatie met het gebied van de afdeling Amersfoort is dat mijn verste voorouder Dirk Krijsten uit de Greb komt. In zijn huwelijksinschrijving van 27-4-1726 staat *Dirk Krijsten j.m. uijt de Greb en Jacoba van Schevikhoven j.d. van Ingen bijde woonagtig in den Oude Weert*.

Lange tijd was de zoektocht in de Greb tevergeefs. Uiteindelijk heb ik contact gezocht met de Historische vereniging Oud-Rhemen en kwam in contact met de heren H. van der Heiden en A. de Jong. Via hen kreeg ik info over de Greb en een link naar de mogelijke ouders van Dirk, de zoektocht kan dus doorgaan. Hieruit blijkt maar weer dat ook historische verenigingen een belangrijke bron kunnen zijn voor genealogie.

Mijn naam is **Louis Hartman**, ik ben 67 jaar en heb gewerkt als orthopedagoog bij diverse jeugdzorginstellingen. Ongeveer 25 jaar geleden ben ik begonnen met stamboomonderzoek. Mijn toenmalige echtgenote kwam op het idee om haar familie uit te zoeken en samen zijn we begonnen en gingen we op pad naar de archieven om de ene keer iets van haar familie en de andere keer iets van mijn familie uit te zoeken. Vanaf eind negentiger jaren tot vier jaar geleden hebben de activiteiten op een laag pitje gestaan vanwege allerlei omstandigheden. Sinds 2014, na mijn pensionering, heb ik me weer met volle overgave op het onder-

Mijn naam is **Maarten (M.T.K.) de Vries**. De aanleiding om met genealogie te beginnen was een erfenis. Mijn vader overleed in 1985. Hij was toen al tien jaar bezig de voorouders van hem en mijn moeder uit te zoeken. Mijn broer heeft die nalatenschap voortgezet. Toen hij in 2008 overleed, vond ik dat die nalatenschap niet onbeheerd kon blijven. Ik voegde de voorouders van mijn vrouw toe.

De namen die ik onderzoek zijn: De Vries, Karel, Joha, Van Asperen, Van Hoogstraten, Wernink, Boeke en Huidekoper. Al deze families zijn in de loop der jaren uitgewaaierd over heel Nederland. Veel voorouders bewogen zich in zeer specifieke beroepen en daardoor milieus. Het is dus ook niet vreemd dat gedurende enkele generaties de voorouders zich vestigden in een bepaalde regio.

Als computergenealogieprogramma gebruik ik My Heritage. Mijn broer kende dit

zoek gericht.

Ik onderzoek de namen Hartman uit Hoogland, Beukelaar uit Salland, Broekhuizen uit Utrecht en De Rijk uit Utrecht/Amsterdam. Om alle gegevens geordend op te slaan op de computer gebruik ik PRO-GEN.

Mijn doel is om zover mogelijk terug te gaan in de geschiedenis van het "geslacht" Hartman. Tot nu toe heb ik van de stamvader alleen een trouwinschrijving gevonden en weet ik niet waar en wanneer hij geboren is. Zijn echtgenote blijkt uit Duitsland te komen.

programma.

Ik ondervind geen specifieke problemen buiten de gebruikelijke. Veel voornamen die generaties lang in bepaalde families gebruikt worden, zodat je altijd moet opletten. Vooral als er neven en nichten trouwen.

Mijn doel is het beheer en de instandhouding van de erfenis en indien mogelijk wat uitbreiding.

Mijn grootste vondst tot nu toe? Geen bijzondere. Wij wisten dat er in het voor-
geslacht van mijn vrouw bijzondere mensen waren. Dat is nu bevestigd. Voor mijn kleinkinderen is het grappig dat er portretten van enkele aanverwante voorouders in het Rijksmuseum hangen. Het interesseert hen niet dat voorouders voorzitter waren van de Kamer in 1815, directeur van de Nederlandse bank of andere bijzondere beroepen uitoefenden en weer anderen bij bijzondere gebeurtenissen betrokken waren.

Stamboomonderzoek in Duitsland

Lezing door dhr. Jos Kaldenbach op woensdagavond 13 december 2017. Lex van der Linden doet verslag.

Na een welkomstwoord van onze voorzitter Peter Dijs begon de presentatie van de heer Jos Kaldenbach over genealogieonderzoek in Duitsland. De heer Kaldenbach is inmiddels al ruim dertig jaar met onderzoek bezig en als leraar Duits aan de Hogeschool in Alkmaar had Duitsland al vroeg zijn interesse. Dat onderzoek in Duitsland de belangstelling van velen heeft blijkt wel uit de opkomst, er waren ruim 60 bezoekers, een volle bak dus.

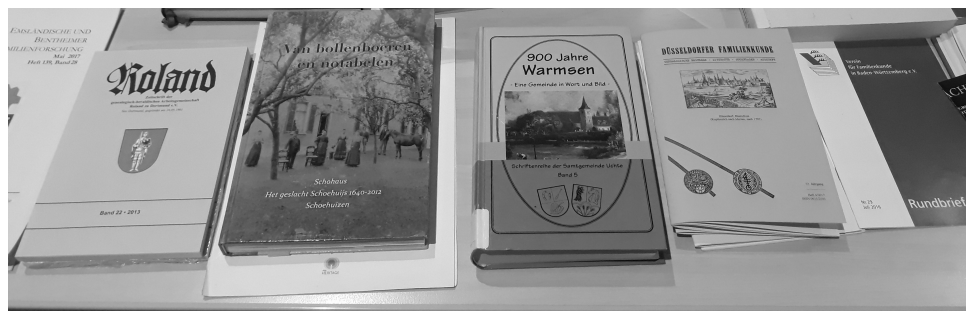
Jos Kaldenbach tijdens zijn voordracht. Foto Lex van der Linden

In zijn inleiding vertelt hij dat er ruim

500.000 Duitsers met de VOC naar Indië zijn geweest, een aantal dat men niet zo snel zou verwachten. Ook zijn er vele Duitsers na de 80-jarige oorlog naar Nederland vertrokken omdat er thuis enorme armoede was en Nederland toen een heel rijk land was. Ook toen waren er dus al economische vluchtelingen. Er zijn daarom veel Nederlanders die Duitse voorouders hebben, alleen is dat niet altijd duidelijk omdat de oude Duitse familienamen werden vertaald naar Nederlandse, de umlaut verdween en een Duitse uitspraak in het Nederlands opschrijven vaak iets heel afwijkends gaf.

Vóór de pauze heeft dhr. Jos Kaldenbach het uitgebreid gehad over de moeilijkheden die men ondervindt bij het zoeken van Duitse voorouders. Onderzoek in Nederland is de laatste jaren een stuk gemakkelijker geworden met websites zoals Open-Archieven, WieWasWie en Delpher. Dat hebben ze in Duitsland niet en maakt onderzoek daar een stuk moeilijker. Alle 16 Duitse deelstaten betalen hun eigen “Landesarchive” maar door de hereniging heeft elke deelstaat gebrek aan financiële middelen om de archieven in stand te houden, laat staan om deze te digitaliseren. Bovendien zijn alle archiefbronnen erg verspreid omdat deze 16 deelstaten vóór de Franse tijd uit wel 2000 verschillende Grafchaften, Herzogtümer, Hansestädte, Prinzbistümer en uit andere entiteiten bestonden. Andere gangbare namen voor Duitsland waren Pruisen en Westfalen en het gebied was in de voorgaande eeuwen veel groter dan het huidige Duitsland.

Met alleen een familienaam is het dus heel moeilijk zoeken, met een plaatsnaam

De boekentafel. Foto Lex van der Linden

erbij wordt het al iets eenvoudiger maar ook dan zijn er nog vele mogelijkheden en is vaak een streekbepaling noodzakelijk om de juiste plaats te vinden. Een plaats als Neukirch(en) bijvoorbeeld komt wel 80 keer voor. Plaatsnamen zoeken met een landkaartaanduiding is te vinden op de site www.gov.genealogy.net. Een volgende stap kan dan zijn om op de website van de grootste vereniging www.wgff.de te gaan zoeken wat er over de gevonden plaats mogelijk te vinden is aan bronnen. Ook in Duitsland bestaat het fenomeen boerderijnamen, waarbij de bewoners vanzelf de boerderijnaam als familienaam aannamen. Het kwam dus voor dat totaal verschillende bewoners die geen familie van elkaar zijn toch allemaal dezelfde familienaam dragen of waarvan de familienaam weer veranderde als men op een andere boerderij ging wonen, een zoekplaatje dus want “een boerderij is eeuwig, een bewoner slechts tijdelijk”.

Jos Kaldenbach is voorzitter van de *Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland* (www.wgod.nl) en de Duitsland-specialist bij de NGV. Hij heeft inmiddels een enorm archief opgebouwd. Het informatiecentrum van de NGV te Bunnik bevat dan ook een schat aan boeken, vakbladen, naamlijsten, enz. en is dus bij uitstek de locatie om een onderzoek te starten naar Duitse voorouders. In zijn presentatie heeft de spre- jaargang 27

ker vele van deze vakbladen en boeken laten zien, dan blijkt dat er voor bijna heel Duitsland wel iets aanwezig is in de bibliotheek van ons informatiecentrum in Bunnik.

Als familienaam, plaats en streek bekend zijn dan kan in deze bibliotheek gezocht worden naar het genealogische vakblad van de gezochte regio. Via deze vakbladen kan men proberen om aan de weet te komen waar mogelijke bronnen beschikbaar zijn voor verder onderzoek.

Deze vakbladen, maar ook de wapenboeken, zijn regionaal sterk als bron, landelijk is er bij hun weinig informatie, gericht zoeken is dus heel belangrijk. Gelukkig is de heer Kaldenbach regelmatig aanwezig in het informatiecentrum in Bunnik om onderzoekers op weg te helpen en vragen te beantwoorden.

Onderzoek naar militairen is vaak iets makkelijker ondanks dat garnizoenen om de zes jaar moesten verhuizen naar andere locaties in het land. Deze verhuizingen van alle militairen van vóór 1811 zijn goed gedocumenteerd in de collectie Wolters die beschikbaar is in onze bibliotheek in Bunnik. Ook een interessante bron zijn de *Verlustlijsten* op internet (bijv. bij www.wgff.de), deze bevatten de namen van 8 miljoen gesneuvelde soldaten/burgers in de 1^e WO. Ook een goede bron is het *Deutsches Rotes Kreuz*.

Na deze uiteenzetting blijkt dat onderzoek in Duitsland een moeilijk maar geen onmogelijk proces is, met de bibliotheek in Bunnik en de kennis van de spreker is een goede start te maken. Klein lichtpuntje is dat de DTB-boeken steeds meer worden verfilmd door de Mormonen en beschikbaar komen op Familysearch. Ook beginnen de kerken zelf met digitaliseringsprojecten, zoals archion.de voor protestantse gemeenten. Soms zijn er complete Ortsfamilienbücher (OFB/FB/OSB) met alfabetisch-lexicografische samenstellingen van gezinnen. Ook Geschichtsvereine / Heimatvereine maken die soms maar publiceren deze bijna nooit op internet.

Bij enkele genealogische verenigingen komen steeds meer gegevens online, b.v. bij www.wgff.de/digibib en www.wgff.de. Krantengegevens zijn er veel minder dan bij ons, maar gedbas.de, wordcat en Nationalbibliotheken kunnen soms iets opleveren, zoek ook vooral via www.Google.de. Een algemene website met veel informatie is die van de *Verein für Computergenealogie e. V.*, www.compgen.de.

De pauze. Foto Lex van der Linden

Na de pauze heeft de spreker vele vragen beantwoord over de schrijfwijze van plaatsnamen, welke vakbladen daarbij horen, het zoeken naar militairen, vooral hoe en waar te zoeken en dat er in het NGV-informatiecentrum te Bunnik een schat aan informatie ligt, een bezoek hieraan is dus zeker de moeite waard als u onderzoek gaat doen in Duitsland.

Tijdens de pauze en na de presentatie is er nog volop gesnuffeld in de meegebrachte bladen en boeken, werd er onderling gepraat over eigen ervaringen en informatie uitgewisseld. Ook wij als redactie kregen een aantal tips toegespeeld die we hier graag opnemen:

Tip van een mevrouw uit de zaal betrof het gebied van Kleve, veel informatie is hierover te vinden op: <http://home.kpn.nl/\textasciitildeferwerd/verhohlen/index.htm>

Per e-mail kregen we van de heer Gep Engler de volgende links naar adresboeken van Berlijn en Wenen:

Adresboeken Berlijn (1799 – 1943): <https://digital.zlb.de/viewer/cms/82/>

Joods adresboek voor Groot-Berlijn (1931): <https://digital.zlb.de/viewer/resolver?urn=urn:nbn:de:kobv:109-1-2414838>

Adresboeken van Wenen (1859–1942): <https://www.digital.wienbibliothek.at/periodical/titleinfo/5311>

Voor de liefhebbers is ook interessant: <http://digital.staatsbibliothek-berlin.de/suche?queryString=PPN777879395>

Zie ook: www.compgen.de voor andere Adressbücher. Andere Staats-/ Landesarchive via arcinsys.de of weer www.google.de.

Belevingen van genealogen en hun onderzoek

Lezing door mevr. Eva Bleeker op maandagavond 15 januari 2018. Lex van der Linden doet verslag.

Na een kort welkomstwoord van onze voorzitter Peter Dijs begon mevr. Bleeker met haar interactieve lezing. Het doel van deze avond was om met het aanwezige publiek inzichten en standpunten uit te wisselen. Over dit onderwerp heeft zij haar afstudeerscriptie "Conservatoren van de eigen identiteit" geschreven voor haar Masteropleiding Publieksgeschiedenis. Genealogie is van alle tijden en door de eeuwen heen van een juridische en aristocratische bezigheid uitgegroeid tot een hobby die bedreven wordt door alle lagen van de bevolking. Vooral na de 2^e WO is deze 'hobby' enorm gegroeid, mede door de oprichting van het CBG en de NGV maar vooral na aanvang van de digitalisering. Menig historicus en antropoloog heeft zich over dit fenomeen gebogen maar tot nu toe was niemand het gesprek met de genealogen zelf aangegaan.

Mevr. Bleeker heeft voor deze avond een achttal stellingen waarover gediscussieerd kan worden maar eerst geeft zij een korte introductie. Zij is haar onderzoek gestart naar aanleiding van een artikel van Jerome de Groot. Over dit artikel is veel gesproken door publiekshistorici onderling maar de genealogen zelf waren hierin afwezig. Dit onderzoek van mevr. Bleeker tracht een uitgangspunt te zijn voor een dialoog over het delen van historische informatie en kennis en om het verleden voort te laten leven in het heden. Voor de geïnteresseerden is deze masterscriptie te raadplegen via de link: <http://dare.uva.nl/en/scriptie/596148>

Hieronder de stellingen van mevr. Bleeker die zij deze avond als discussiepunten aanbiedt met daartussen in enkele zinnen de reacties uit de zaal om een indruk te geven

van de discussie:

- "Genealogie is een reactie op de moderne individualistische samenleving. We conserveren hiermee ons persoonlijk historisch cultuuroord en zorgen voor een verbinding met voorouders en het verleden." *Individualisme is iets van de laatste decennia, de meeste genealogen zijn ouder dan vijftig jaar. Het gaat eerder om interesse in het vroegere leven en dan is het voor eenieder weer anders wat hij of zij onderzoekt. De een is alleen geïnteresseerd in een reeks namen en data terwijl de ander zich toelegt op een uitdieping van een bepaald onderwerp. De meesten geven echter als een soort 'wet op gelijke behandeling' evenveel aandacht aan iedere voorouder.*
- "Er zijn standaarden waaraan genealogie moet voldoen om het een succesvol onderzoeksproces te kunnen noemen. Het vereist zoveel meer dan alleen vakjes invullen in een stamboom. Het gaat ook om het gebruik van bronnen die niet altijd voor de hand liggen, maar die het verleden wel betekenis geven. Deze standaarden kun je je niet eigen maken met een autodidactisch proces. Hiervoor zijn vaardigheden nodig die je vooral opdoet tijdens cursussen." *Een cursus is een kapstok en kan fouten beperken maar zeker niet voorkomen. Praktijk is vaak de beste leerschool. Digitalisering geeft een heel breed aanbod van informatie en kan leiden tot verwarring, een goed onderzoeksplan kan dit voorkomen. De belangrijkste pijler is bronvermelding, probeer ook schrijffouten van de vroegere ambtenaren te begrijpen. Onderbouwing van de feiten moet zo transpa-*

rant mogelijk zijn. Ieder heeft zo zijn eigen techniek in onderzoek, daar is geen echte standaard voor.

- “Je hebt als genealoog ook kennis van geschiedenis nodig om de kennis over je voorouders te kunnen duiden in de juiste context van een historische periode.”

De grotere geschiedenis van het geheel laat je de kleine verhalen beter begrijpen en geeft inzicht in de leefomstandigheden, gewoontes, onderlinge verhoudingen, ambachten, het bestuur, gevolgen van rampen, enz..

- “Fysieke plaatsen en objecten die verbonden zijn met voorouders, zijn onmisbaar voor een extra dimensie in het onderzoek naar voorouders.”

Bezoeken van deze fysieke plaatsen is belangrijk voor de inleving en beeldvorming. Veel info en kennis over de regio vindt men bij de plaatselijke historische en heemkundeverenigingen. Een genealoog doet eigenlijk ook heemkunde.

- “De uitkomsten van genealogisch onderzoek horen online gedeeld te worden.”

Geen probleem met weggeven of onderzoeksresultaten delen met bekenden of andere persoonlijke onderzoekcontacten, het elkaar helpen dus. Niet zomaar op internet zetten, gegevens worden dan vaak klakkeloos overgenomen zonder bronvermelding. Online samenwerken aan een stamboom kan weer wel. Publiceren is de beste oplossing om iets van een onderzoek na te laten.

- “Historici kunnen door hun kennis van historische bronnen een rol spelen in het proces dat ten grondslag ligt aan genealogie, door genealogen aan te moedigen en hen te helpen bij het ontwikkelen van vertrouwen in hun onderzoeksvaardigheden.”
Hier ligt een spanningsveld, mogelijk dat

historici denken dat genealogen hun werk willen overnemen. Genealogen kunnen door het vrijwillig transcriberen van akten en documenten een aanvulling zijn voor historici. Interesse is mogelijk verschillend, historici kijken eerder naar een streek, plaats of gebouw terwijl genealogen alleen naar dat stukje familie kijken.

- “Er is een duidelijk onderscheid tussen het professionele bedrijven van geschiedenis door historici en hobbyistisch genealogisch onderzoek.”

Verschillende takken van sport, historici leren specifiek historisch onderzoek te doen terwijl de genealoog uit hobbyïsme alleen onderzoekt wat hem of haar interesseert. Er zijn in Nederland ook geen opleidingen tot professioneel genealoog, dat kan wel in b.v. de Verenigde Staten.

- “Er is sprake van een hiërarchie onder genealogen, op basis van de hoeveelheid kennis die een genealoog bezit over voorouders en de praktijk van het genealogisch onderzoek.”

Er is geen echte hiërarchie, wel zijn er genealogen (b.v. op Facebook) die nieuwelingen ongenueanceerd terecht kunnen wijzen als zij een beginnersvraag stellen, omgekeerd zijn er ook beginners die denken dat iemand wel even hun stamboom kan uitzoeken/geven als zij dat vragen. Eigenlijk is er geen meetlat of iemand een betere genealoog is dan een ander, interpretatie van bronnen en plaatsen in de juiste context maakt iemand tot een completere genealoog.

Afsluitend is duidelijk dat hiërarchie is je best doen voor een top 5 en dat past niet bij een hobby als genealogie, daar is meer ervaring de grondslag voor meer waardering.

Documenten in GensDataPro

Lezing door mevr. Jacqueline Hofland-Poot op donderdagavond 15 februari 2018. Marcel van de Krol doet verslag.

Op donderdagavond 15 februari 2018 hield mevr. Jacqueline Hofland-Poot een lezing over documenten in GensDataPro maar deze lezing kan uiteraard ook voor andere stamboomprogramma's gelden.

Jacqueline is begonnen met genealogie in 1982 na het overlijden van haar opa. Zij geeft lezingen over GensDataPro, hierna GDP genoemd, en heeft ook vier boeken daarover geschreven.

Dit keer heeft zij de rollen omgedraaid. Normaal begin je met het invoeren van een persoon in je stamboomprogramma, daarna de ouders of kinderen en daarna de grootouders enzovoort. Jacqueline doet het deze keer anders. Zij deelt in de zaal verschillende documenten uit, zoals een geboorteakte en geboortekaart, een trouwakte, een persoonskaart, een foto van een grafsteen en nog een paar andere. Een hoop genealogen zijn ooit begonnen met een schoenendoos vol dezelfde soort paperassen.

Zij vraagt aan de zaal: wie heeft een document van nog geen jaar oud? Dit bleek een geboorteadvertentie te zijn van een tweeling. Daar staan uiteraard twee namen op, in dit geval een jongen en een meisje, en de namen van de vader en de moeder. Nu gaan we naar GDP en beginnen we met een nieuw schoon bestand waar nog niets in staat. We voeren de eerste persoon in en beginnen met de vader. De naam is bekend, ook al is het waarschijnlijk de roepnaam. De roepnaam kan altijd later veranderd worden. Daarna voeren we de echtgenoot in. GDP vraagt om een trouwdatum maar dat weten we op dit moment nog niet, dus dit komt later.

Nu gaan we naar de relatie van de ouders om de kinderen te koppelen aan de re-

latie. Zou je het kind koppelen aan de vader en moeder, of is het een éénoudergezin? De geboorteplaats is bekend maar waar precies, bij de ouders? Tussen de twee geboortes is een tijdsbestek van 3 minuten, dus moet het een keizersnede zijn en is het dus een ziekenhuis. Is in die plaats een ziekenhuis en zijn de tweeling daar geboren? Waarschijnlijk wel maar het is nooit zeker. Dus voeren we in GDP achter de geboorteplaats waarschijnlijk in. Dit kun je later altijd weer veranderen. Uiteraard heb je nu ook de namen van de twee ouders en kunnen we een bron toevoegen. In GDP moet je eerst een brontype maken om een bron te maken. We noemen het brontype familiedrukwerk en maken een bron van de geboorteadvertentie. Deze bron kunnen we nu koppelen aan zowel de ouders als de twee kinderen.

In de zaal heeft iemand het geboortekaartje van de vader van de tweeling. Op het geboortekaartje staan de ouders en nog twee kinderen genoemd. Dat moeten dus de broers van hem zijn. We gaan opnieuw naar de relatie van de ouders en voegen de twee andere kinderen toe.

Langzaam maar zeker komen er steeds meer documenten die te koppelen zijn aan de bestaande namen. We controleren de gegevens met een persoonslijst van de overleden overgrootvader van de tweeling.

Een belangrijk iets is dat je alle bronnen met elkaar vergelijkt. Dan krijg je een compleet beeld van de gezinssamenstelling. Kijk bijvoorbeeld ook op een foto van een grafsteen en als bijvoorbeeld op een persoonskaart staat 'huwelijk ontbonden' is dat meestal gewoon ontbonden door overlijden. Staat er bijvoorbeeld in een overlijdensad-

vertentie sinds 1960 weduwnaar dan kan je dus terugrekenen voor de overlijdensdatum.

Meld bij bronnen ook de datum van de

akte, het aktenummer en welk archief.

Veel succes met je zoektocht.

De Vereniging Veluwe Geslachten (VVG)

Lezing door de heer Cees de Jong op maandagavond 19 maart 2018. Lex van der Linden doet verslag.

Bij afwezigheid van de voorzitter kwam deze keer het welkomstwoord van onze vice-voorzitter en penningmeester Thijs van Veen. De lezing van vanavond ging over de Vereniging Veluwe Geslachten. De heer De Jong heeft ons een beeld gegeven wat voor een vereniging dit is.

De heer De Jong is sinds 2010 voorzitter van de VVG, woont in Barneveld, was officier bij de landmacht en is inmiddels al flink wat jaren met pensioen. Zijn doel van deze avond is om de bezoekers een idee te geven wat er bij de VVG te vinden is, wat zij doen en welke ontwikkelingen er zijn.

De VVG is ontstaan in 1975 als een afsplitsing van de NGV afdeling Apeldoorn, zij zijn toen begonnen als Werkgroep VVG en vanaf 1985 verder gegaan als een zelfstandige vereniging. Op het hoogtepunt waren er rond de 1000 leden, maar zoals bij vele verenigingen heeft de VVG ook een terugloop van leden en zijn er nu nog zo'n 650 leden. De heer De Jong heeft samen met andere voorzitters van gelijkgestemde verenigingen een periodiek overleg om te kijken hoe deze terugloop valt te keren. Of dat succes heeft zal de toekomst ons leren.

Het doel van de vereniging is genealogisch onderzoek op de Veluwe, interesse wekken voor Veluwe geslachten en het toegankelijk maken van diverse bronnen. De hoofdfocus is hierbij de Veluwe en de geslachten moeten een aantal generaties op de Veluwe aanwezig zijn geweest.

Deze doelen worden heden op een andere manier bereikt dan enige jaren geleden.

Toen was er veel onderling contact wat nu veel meer via internet verloopt, er waren regionale bijeenkomsten maar door het teruglopen van het aantal bezoekers zijn die gestopt, het archiefbezoek is door internet ook sterk teruggelopen en ook de binding van een lid met een vereniging is gemiddeld veel korter dan vroeger. De tijd veranderde, het bestuur bleef niet lijdzaam afwachten maar heeft in 2010/2011 een nieuw beleidsplan opgezet uitgaande van een aantal kernpunten.

Ten eerste moet geprobeerd worden om de traditionele genealoog te behouden, niet iedereen heeft immers een pc of internet of men wil gewoon alles in een archief opzoeken en via persoonlijk contact deze vondsten delen met een collega-genealoog. Maar vervolgens is het ook belangrijk om de "digitale genealogen" aan de vereniging te binden. En verder moet je als vereniging geen dingen doen die anderen beter of mooier kunnen. En vooral geen dingen doen die je financieel niet kunt of waar geen vrijwilligers voor zijn. Kortom, schoenmaker blijf bij je leest!

Wat dan wel?

Door samenwerking te zoeken met historische en oudheidkundige verenigingen is er meer belangstelling voor genealogie en krijgt de genealoog meer informatie op een breder gebied. Ook is er een goede samenwerking met het gemeentearchief van Barneveld, daar is voor de VVG ruimte voor de bibliotheek, het houden van vergaderingen en bijeenkomsten en een archiefruimte voor

het materiaal.

Afbeelding tijdschrift overgenomen van de VVG-website

Op de website van de vereniging, <https://www.veluwsegeslachten.nl/> is veel informatie te vinden maar voor leden is er nog veel meer te zien en te vinden. Een kleine opsomming van hetgeen de VVG heeft te bieden aan haar leden:

- De bibliotheek bevat iets meer dan 2000 boeken, een deel daarvan is gescand en is voor leden beschikbaar als doorzoekbare pdf die ook gedownload kunnen worden. Voor de leden is dit zichtbaar met een groen gekleurd icoontje. Dit icoontje kan ook rood zijn, dan is het nog niet gedigitaliseerd, of oranje, dan kan de digitalisatie aangevraagd worden. Elke drie maanden wordt een nieuwe serie boeken beschikbaar gesteld voor leden. Niet-leden zullen naar de bibliotheek moeten komen om daar de boeken in te kunnen zien. De bibliotheek is geopend van dinsdag t/m donderdag en alleen op

donderdag zitten er vrijwilligers van de VVG die uw vragen kunnen beantwoorden.

- Er zijn ongeveer 350 DTB-publicaties of transcripties. Deze veelal DTB-boeken zijn van Veluwse plaatsen. Van ongeveer driekwart van alle plaatsen op de Veluwe zijn de boeken aanwezig, voor de missende is een 'wittevlekkenplan' opgezet, het doel is om alle DTB-boeken van Veluwse plaatsen te transcriberen. Dit transcriberen wordt gedaan door eigen vrijwilligers.
- Een website die nog niet zo lang geleden is vernieuwd. Een apart ledendeel van deze website geeft de leden toegang tot alle voorgaande tijdschriften, publicaties, cd's/dvd's, enz. waarvan een groot deel is te downloaden.
- Een tijdschrift dat 5 keer per jaar verschijnt. Na 40 jaar is het met nummer 1 van 2018 in een nieuwe lay-out verschenen. Het is een full-color tijdschrift waarbij de drukker de vormgeving en het zetten verzorgt. Dit vernieuwde tijdschrift is een mooi visitekaartje voor de VVG. Zoals bij veel verenigingen zijn het de leden die moeten zorgen voor de inhoud. Geprobeerd wordt om naast een enkele parenteel of kwartierstaat vooral artikelen te plaatsen over genealogie en het onderzoek doen in de breedste vorm. In dit eerste nieuwe nummer is men daar zeker in geslaagd.

Voor leden en niet-leden zijn er bijeenkomsten, de belangrijkste is de Veluwedag die meestal op de eerste zaterdag in oktober plaatsvindt in het gemeentehuis van Barneveld. Deze dag begint met de algemene ledenvergadering, daarna komt een aantal lezingen en natuurlijk is er volop gelegenheid tot netwerken en contacten leggen, ook zijn er de publicaties te koop. Verder is de VVG

veelal bij zusterverenigingen aanwezig om zich te presenteren.

Ook kan eenieder zich abonneren op de nieuwsbrief, deze wordt tussen de vijf en acht keer per jaar verzonden, al naar gelang het nieuws dat valt te melden.

De VVG heeft ook een eigen Facebook-pagina, kijk maar eens op <https://www.facebook.com/Veluwsegeslachten/> voor de berichten.

Doel is om zoveel mogelijk informatie over de Veluwe beschikbaar te stellen aan de leden. Een recent project is het transcriberen van de Tynsrollen en -boeken uit het archief van huis Anholt in Duitsland. De kloosters en hertog van Gelre hadden veel bezittingen op de Veluwe en de belastinginkomsten werden vermeld in deze rollen en boeken. De VVG-bibliothecaris Peter van den Born heeft met toestemming en medewerking van de archivaris van huis Anholt, de heer Van Krugten, deze rollen en boeken kunnen fotograferen. Het transcriberen is inmiddels begonnen maar er worden nog extra vrijwilligers gezocht die dit oude schrift dat teruggaat tot de 15^e eeuw kunnen lezen. In het net verschenen tijdschrift van de VVG (jrg 43, 2018 nr. 1) staat een uitgebreid artikel over deze Tynsrollen en -boeken.

Een andere service is dat genealogen

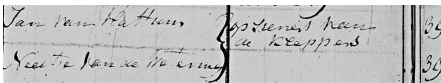
hun onderzoek van jaren kunnen aanbieden aan de VVG als er binnen hun familie geen belangstelling voor is. De VVG wordt dan eigenaar van al het materiaal en bepaalt zelf wat wel of niet relevant is om te bewaren. Soms zitten daar bijzondere verzamelingen tussen. Zo is er b.v. het dossier Jansen, een onderzoek dat bestaat uit 40 orders vol handgeschreven genealogisch onderzoek. De laatste aantekeningen dateren van 2000 en dat echt alles met de hand is geschreven, is toch redelijk uniek. Men is bezig om dit dossier te scannen en beschikbaar te stellen aan de leden als pdf-documenten. Daarnaast worden ook alle namen en familieverbanden ingevoerd in Aldfaer zodat het allemaal ook doorzoekbaar wordt op familienamen.

De presentatie van de heer De Jong heeft het aanwezige publiek veel informatie gegeven over de Vereniging Veluwse Geslachten en zoals een bezoeker terecht opmerkte “we zijn een hoop wijzer geworden”. Heeft u in uw stamboom dus familie die ergens op de Veluwe heeft gewoond, kijk dan eens bij deze vereniging of er nog meer info is te vinden over die familie maar ook over hun leefomgeving. U wordt graag geholpen door de vrijwilligers.

Jan van Hattem, majoor der nachtwacht

door Ina Budde-Korver

Toen ik ontdekte dat mijn voorvader Jan van Hattem in 1827 majoor van de Utrechtse nachtwacht was, zag ik even het beroemde schilderij van Rembrandt voor me. Het werd me echter al gauw duidelijk dat ik Jan van Hattem helaas niet kon vergelijken met Frans Banninck Coq. Deze was kapitein van een schutterscompagnie, terwijl Jan en zijn mannen kleppers waren. Dat bleek uit de volkstelling van 1824, waar ik Jan van Hattem en zijn vrouw Neeltje van de Wetering aantrof op het adres Drift H 612. Achter hun namen stond in de kolom “beroep of kwaliteit”: *opzieners van de kleppers*. Hij was dus een klepper, ook wel genoemd kleppewacht, klepperman, klapwaker, nachtwacht, nachtroeper. Maar dan wel een (waarschijnlijk iets beter betaalde) kleppermajoor. Of zijn vrouw ook bij de nachtwacht betrokken was blijkt verder nergens uit; volgens hun huwelijksakte was zij “dienstbaar”, in alle latere akten van de burgerlijke stand waarin zij wordt genoemd staat dat zij “buiten beroep” was.

Volkstelling Utrecht 1824, Drift H 612

Een van de taken van de nachtwaker was het op elk heel uur kleppen en omroepen van de tijd. Verder moest er alarm worden geslagen in geval van brand of ander onheil. Het voorkomen van inbraken en het aanhouden en overleveren van betrachte inbrekers of andere criminelen aan de politie behoorde ook bij zijn werk. Kortom, hij was 's nachts verantwoordelijk voor de veiligheid op straat. Sommige kleppers combineerden hun dienst als nachtwaker met een baan overdag. Dat was bij Jan van Hattem, voor zover ik weet, niet het geval.

De kleppers werden per nacht betaald; hun loon en overige kosten werden gefinancierd uit het zogenaamde kleppergeld, een naar draagkracht geheven plaatselijke belasting. Wat Jan van Hattem in 1824 verdiende heb ik niet kunnen achterhalen, maar in Utrecht ontving een klepper in 1859 's zomers 75 cent en 's winters 1 gulden per dienst. Deze bedragen worden genoemd in het verslag van de zitting d.d. 18-8-1859 van de Stedelijke Raad van Utrecht (Delpher, Utrechtsche provinciale- en stads-courant 25-8-1859).

Jan van Hattem, in 1785 geboren te Waardenburg als jongste zoon van Jan van Hattem en Teuntje van Brakel, kwam in 1808 met attestatie van Tuil naar Utrecht, en werd daar aangenomen als lidmaat van de NG kerk. Zijn adres was: Plompe-tooren. Bij de volkstelling van 1813 woonde hij in de Breestraat. In 1822 werd hij ingeschreven in het boek van nieuw ingekomen burgers.

Met attestatie van Woudenberg werd in 1805 als lidmaat van de NG kerk te Utrecht aangenomen *Neeltje van de Weetering*, woonende op den Drift bij 't Janskerkhof. Bij de volkstelling van 1813 woonde zij op de Plompetorengracht. Neeltje, in 1784 geboren in Woudenberg, was een dochter van Gerrit Teunisz. van de Wetering en Helena Aartsdr. van Kolfshoten, ook genoemd Leentje Aarts, Helena Dekkers of Lena Klaasse.

Jan van Hattem, bediende, 37 jaar, en Neeltje van de Wetering, dienstbaar (= dienstmeid), 38 jaar, trouwden te Utrecht op 7-5-1823. Bij hun huwelijk waren geen ouders aanwezig. De ouders van de bruid en de vader van de bruidegom leefden niet meer; de moeder van Jan, Teuntje van Bra-

kel, gaf toestemming door middel van een akte van huwelijksconsent, opgemaakt door notaris Beijerman te Waardenburg. Volgens het militiecertificaat, één van de huwelijksbijlagen, kreeg Jan van Hattem in 1814 vrijstelling van militaire dienst *uit hoofde van den eenige zoon eener weduwe te zijn*. Dat was overigens niet helemaal waar. Jan had twee oudere broers, respectievelijk geboren in 1772 en 1778, maar die waren al getrouwd toen Jan zich liet inschrijven voor de dienst. Hij zal dus wel de kostwinner zijn geweest. Helaas staat er geen signalement van hem op het militiecertificaat.

Hoewel Jan en Neeltje vrij laat trouwden werden uit hun huwelijk drie kinderen geboren. Ze kregen alle drie twee voornamen, wat in die tijd in hogere kringen wel gebruikelijk was, maar bij het “gewone” volk zeker niet. De reden hiervan was waarschijnlijk dat Neeltje al 40 jaar was bij de geboorte van hun eerste kind, en er dus haast geboden was met de vernoeming. Het eerste kind, een dochter, werd Helena Willemina genoemd. Helena naar de grootmoeder van moeders kant, Willemina mogelijk naar een zuster van Jan van Hattem, Willemke. Er kwam nog een dochter, die de namen Jannetta Gerdina kreeg, en dus genoemd was naar beide grootvaders, Jan en Gerrit. In 1827 werd er toch nog een zoon geboren, Jan Theodorus, die helaas niet ouder zou worden dan 10 maanden. Jannetta Gerdina overleed op 33-jarige leeftijd. Zij was ongehuwd. Helena Willemina, dienstmeid, trouwde in 1847 met Engelbert Iepenburger, een wagenmakerszoon uit Driebergen. Zij verhuisden naar Maartensdijk, waar Engelbert de kost verdiende als wagenmaker, later als timmerman. Zij kregen negen kinderen.

Bij de volkstelling van 1830 woonde het gezin Van Hattem nog steeds in het huis aan

de Drift. Het zal wel een groot huis zijn geweest, en ze woonden “op stand”. Medebewoners van dit pand waren: een hoogleraar geneeskunst, een militair, een controleur der posterij, en drie dienstmeiden. De Drift was overigens een chique straat. Tussen 1807 en 1809 liet koning Lodewijk Napoleon daar een rijtje huizen ombouwen tot een paleis, waarin hij in 1808 een paar maanden met zijn vrouw Hortense heeft gewoond. Kennelijk was het resultaat van de verbouwing niet helemaal naar wens; ze vertrokken al snel naar Amsterdam. Misschien heeft Neeltje van de Wetering het koninklijk paar toen wel eens gezien, want zij woonde omstreeks die tijd ook op de Drift.

Bij de volkstelling van 1840 bleek de familie Van Hattem te wonen op de Mariaplaats D 560. Ergens tussen 1840 en 1850 moeten zij zijn verhuisd naar Mariaplaats D 562; daar overleed Neeltje van de Wetering op 2-8-1849. Dit huis, vroeger waarschijnlijk gebruikt als kroeg, is tegenwoordig een restaurant. Het werd in 1890 omgenummerd in Mariaplaats 23 en in 1932 in Mariaplaats 24.

Het grote pand D 562, “Het Glazen Huis”, bood onderdak aan veel personen, zo blijkt uit het bevolkingsregister 1850-1860. Maar Jan van Hattem woonde daar toen al niet meer; hij was verhuisd naar de Veenstraat C 542 N, een heel wat minder deftige buurt. Daar stond hij ingeschreven samen met zijn tweede vrouw, Elizabeth van Ooijen. Zij kwam net als hij uit Waardenburg. Misschien een oude kennis? Volgens hun huwelijksakte was Jan van Hattem, 66 jaar oud inmiddels, in 1852 nog steeds opzichter van de nachtwacht. Dat die nachtwacht toen naar volle tevredenheid functioneerde valt op te maken uit een artikel in de Utrechtsche provinciale- en stads-courant van 4-7-1853:

Het Glazen Huis, Mariaplaats D 562, 1850-1870, P. van Loon/collectie Het Utrechts Archief/cat. nr. 35594.

De dienst der Agenten van politie en der Nachtwakers is behoorlijk geregeld. Wel hebben gedurende 1852 bij nacht eenige diefstallen plaats gehad; doch de daders werden of onmiddellijk of tengevolge van ingestelde nasporingen aan de justitie overgeleverd.

In de loop van de jaren vijftig ging men daar blijkbaar toch anders over denken. In veel plaatsen hadden politieagenten al taken van de kleppers overgenomen. In sommige steden werd de nachtwacht zelfs afgeschaft. Zo ver wilde men in Utrecht nog niet gaan, maar ook daar had het gemeentebestuur inmiddels zijn twijfels over het functioneren van de nachtwakers, zeker in geval van confrontatie met inbrekers en ander geboefte. Dit onderwerp werd uitvoerig besproken in de raadsvergadering van 4-2-1859 (Utrechtsche provinciale- en stadscourant 12-2-1859). Hier volgt een gedeelte

uit het verslag van deze vergadering:

Elken nacht wordt er door vier agenten dienst gedaan, doch het hoofdzakelijk toezigt bij nacht berust bij het korps nachtwakers, en minder gunstig dan over de politieagenten, zou spr[ekere] zich over hen kunnen uitlaten. Spr. gelooft daaromtrent niet in vele bijzonderheden te behoeven te treden, en dat ieder die eenigzins van naderbij met Utrechts nachtwacht bekend is, gereedelijk met hem zal instemmen, dat de nachtwakers geenszins een korps voortreffelijke politiebeambten uitmaken. Spr. gelooft, dat de discipline onder hen wel eens te wenschen overlaat, doch de groote schuld ligt niet bij hen, maar in de inrigting. De policiezorg bij dag vereischt veel zorg en beleid, maar nog meer beleid en zorg vereischt die bij nacht; nu gebruikt men bij dag personen die er hun uitsluitend beroep van maken, die zich geheel aan de policiedienst

kunnen toewijden en zich daarin dagelijks meer bekwaam maken, en bij nacht personen die deze zorg slechts kunnen beschouwen als bijzaak, arbeidslieden, oppassers, enz., menschen die voor henzelfen en hun dikwerf talrijk gezin den ganschen dag hebben gezwoegd. En als men nu ziet, dat zij soms slaperig op hun post zijn, en enkelen om uit den slaap te blijven soms een borrel drinken, of als zij in de verte straatrumoer of straatschenderij vernemen, waarbij voor hen eenig persoonlijk gevaar kon te duchten zijn, zij dan, gedachtig aan vrouw en kinderen en het werk van den volgenden dag, liever eene straat omloopen en zich eerst dan op de plaats des rumoers vertoonen, wanneer de daders reeds lang verdwenen zijn, moet men hen daarover niet te hard vallen, maar het voornamelijk wijten aan de inrigting, die voor de moeilijkste surveillance de minst geschikte personen gebruikt.

Utrechtsche klepper (nachtwacht) 1879. J.A.

Moesman/collectie Het Utrechts Archief/cat. nr. 31729

Onrustige tijden dus voor de nachtwakers; hun baan stond op de tocht. De kleppers bleven echter nog lang bij het Utrechtse straatbeeld behoren. Kunstenaar J.A. Moesman maakte tussen ca 1875 en 1910 een reeks van 7 afbeeldingen van Utrechtse straatfiguren. Eén daarvan was de tekening van een klepper, gedateerd 1879. Toen waren de nachtwakers dus nog in functie.

Jan van Hattem was intussen gepensioneerd. Wanneer hij is gestopt met werken is niet bekend, maar op 12-8-1858 werd door de gemeenteraad met 19 stemmen vóór en 1 stem tegen een voorstel aangenomen tot het verlenen van een pensioen van f 150,- aan de majoor der nachtwacht J. van Hattem.

Aan de orde is eene voordragt tot verleenen van pensioenen groot f 156 aan de politie-agenten J. P. v. d. Wart en J. Saron, en van een pensioen groot f 150 aan den majoor der nachtwacht J. van Hattem.

Delpher, Utrechtsche provinciale- en stads-courant
15-09-1858, Stedelijke Raad van Utrecht, zitting
12-8-1858.

Lang heeft Jan van Hattem helaas niet van zijn pensioen kunnen genieten. Ik denk trouwens dat er niet veel te genieten viel met een jaarinkomen van f150,-. Hij stierf op 7-2-1860, 74 jaar oud. Elizabeth van Ooijen overleed een paar maanden later, op 28-4-1860.

genealogie

Jan van Hattem, geb. Waardenburg 23-11-1785, overl. Utrecht 7-2-1860, zn. van Jan van Hattem en Teuntje van Brakel, tr. 1. Utrecht 7-5-1823 Neeltje van de Wetering, geb. Woudenberg 31-3-1784, overl. Utrecht 2-8-1849, dr. Van Gerrit Teunisz. van de Wetering en Helena Aartsdr. van Kolfschoten, tr. 2. Utrecht 25-8-1852 Elizabeth van Ooijen, geb. Waardenburg 28-7-1789, overl. Utrecht 28-4-1860, dr. van Jan van Ooijen en Maria van Driel.

Uit het eerste huwelijk:

Helena Willemina van Hattem, geb. Utrecht 3-4-1824, overl. Maartensdijk 19-2-1868, tr. Utrecht 5-5-1847 Engelbert Iepenburger, geb. Driebergen 8-5-1820, overl. Maartensdijk 16-7-1880, zn. van Cornelis

Ipenburg en Willemijntje Hoornenburg.

Jannetta Gerdina van Hattem, geb. Utrecht 13-8-1825, overl. Utrecht 27-6-1859.

Jan Theodorus van Hattem, geb. Utrecht 22-4-1827, overl. Utrecht 15-3-1828.

Cursus stamboomonderzoek in Veenendaal

door Willem van Maren

Bij voldoende deelname komt er op woensdag 3, 17 en 31 oktober 2018 een cursus stamboomonderzoek bij de Volksuniversiteit in Veenendaal. De cursus staat

nog niet op de website van de Volksuniversiteit aangekondigd, maar als u belangstelling heeft kunt u dat al laten weten bij info@vuveenendaal.nl.

Bronnen

door Willem van Maren

Tijdens een feestelijke bijeenkomst op 14 februari 2018 heeft de bekende onderzoeker dr. Marcel S.F. Kemp zijn onvoorstelbaar omvangrijke collectie aantekeningen overgedragen aan het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht in Wijk bij Duurstede. Oorspronkelijk stonden de aantekeningen op systeemkaartjes, maar die zijn nu allemaal gedigitaliseerd. De kern van de verzameling betreft het Kromme Rijngebied, maar ook van gemeenten in onze afdelingsregio zoals Amerongen, Doorn, Renswoude, Scherpenzeel, Soest, Veenendaal en Woudenberg is veel aanwezig. Verder zijn de aantekeningen en transcripties van enkele andere onderzoekers (Van

Bemmel, De Jong, Postema en Van Wageningen) hieraan toegevoegd. De collectie is in feite een secundaire bron, maar de onderzoekers hebben allemaal hun sporen verdiend bij onderzoek en hun bijdragen zullen in het algemeen zeker betrouwbaar zijn. Vanzelfsprekend moet u ook altijd het origineel nog even raadplegen, maar veel tijdrovend zoekwerk is nu al voor u gedaan. De verzameling bevindt zich bij de Collectie Digitale Bronnen van het archief in Wijk bij Duurstede (toegang 61; let dan vooral ook op de nadere toegangen). U kunt het allemaal thuis bekijken via http://www.rhczuidoostrrecht.com/aw_doorzoek_pdf.php?zoek=61&plaats=&start=&einde=

Bidprentjes

door Bert Tobé

Zijn er leden in onze afdeling die bidprentjes verzamelen en die deze opgeslagen hebben in een Excel-bestand? Ik heb een gratis programma gemaakt dat deze gegevens kan tonen met eventueel een afbeelding

van het bidprentje. Om dit programma te testen heb ik verschillende Excel-bestanden nodig. Wie kan mij hieraan helpen? Een e-mail naar Bert@BertTobe.nl is voldoende zodat ik dan contact met u kan opnemen.

Boekbesprekingen

door Willem van Maren

Frits van Oostrom

Nobel streven. Het onwaarschijnlijke maar waargebeurde verhaal van ridder Jan van Brederode.

Amsterdam 2017, 384 pagina's, €25

Van geen middeleeuwse ridder in Nederland zijn zoveel documenten bewaard gebleven als van Jan van Brederode (1372-1415). Hij was een telg uit een zeer vooraanstaand geslacht in het graafschap Holland en kreeg een schitterende carrière als leider bij veldtochten. Als het boek een gewone roman was dan zouden de meeste lezers het al snel aan de kant schuiven omdat het verhaal volstrekt ongeloofwaardig lijkt. Het gaat hier echter om de boeiende geschiedenis van een persoon met een zeer veelbewogen leven. Als vertrouweling van de graaf van Holland voerde Jan enkele veldtochten in Friesland aan. Ook maakte hij een heel bijzondere pelgrimstocht naar Ierland. Een omvangrijke erfenis liet eindeloos op zich wachten en zijn schoonvader wilde ook nog eens geld zien waardoor Jan in grote financiële problemen raakte. Ten einde raad besloot hij in 1401 in te treden in een Kartuizerklooster in de omgeving van Diest in Belgisch Limburg. Het financiële drama was hiermee opgelost. Zijn vrouw trad in bij de dominicanessen in Wijk bij Duurstede. In het klooster schreef Jan een belangrijk boek: "Des coninx summe".

In 1407 stierven onverwachts twee personen waardoor de erfenis vrijkwam waar Jan voorheen zo lang op gewacht had. Als kloosterling had hij er nu geen recht meer

op, maar ondanks zijn kloosterbelofte besloot Jan het klooster te verlaten. Bovendien ontvoert hij zijn vrouw uit haar klooster in Wijk bij Duurstede. Het gedrag van Jan was ongehoord en er volgden eindeloos veel complicaties – te veel om hier op te sommen. Jan werd zelfs gevangengenomen. In 1412 kwam hij weer vrij, maar de financiën bleven een probleem. Ten einde raad (?) besloot hij om als hoofd van een groep huursoldaten verder te gaan. Jan van Brederode sneuvelde op 25 oktober 1415 aan de Franse zijde in een van de bekendste en meest beschreven veldslagen van de middeleeuwen: de slag bij Agincourt in Noord-Frankrijk. Het Franse leger werd vernietigd door de Engelsen.

Dit bijzonder interessante boek heeft mooie kleurenillustraties en leest als een avonturenroman, maar dat is niet de reden waarom hier uw aandacht voor dit werk gevraagd wordt. Frits van Oostrom, de auteur, vertelt in een afzonderlijk hoofdstuk welke bronnen hij heeft gebruikt en hoe hij die tot een samenhangend verhaal heeft gebracht. Daardoor is het boek ook van belang voor geschiedkundige (en dus ook genealogische) speurders die zich met de middeleeuwen bezighouden. Middeleeuwse documenten kunnen vragen beantwoorden maar roepen ook dikwijls weer nieuwe vragen op. Hoe moet je daarmee omgaan? Het is opvallend dat de auteur de moeite heeft genomen om dat allemaal uit te leggen. Het geeft dit prachtige boek een meerwaarde, met name ook voor genealogen. Van harte aanbevolen.

Inhoudsopgave

Van de redactie	21
Colofon	21
Lezingen & Activiteiten	22
Van uw voorzitter	23
Ledenbestand	24
Stel je voor	25
Stamboomonderzoek in Duitsland	30
Belevingen van genealogen en hun onderzoek	33
Documenten in GensDataPro	35
De Vereniging Veluwe Geslachten (VVG)	36
Jan van Hattem, majoor der nachtwacht	39
Cursus stamboomonderzoek in Veenendaal	43
Bronnen	43
Bidprentjes	43
Boekbesprekingen	44

